Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

17.10.2022

Asiat: VNS 4/2022 vp Valtioneuvoston selonteko Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma: Kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa 2035
VNS 6/2022 vp Valtioneuvoston selonteko Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallinen ilmasto- ja energiastrategia
VNS 7/2022 vp Valtioneuvoston selonteko maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmasta
Aika: Keskiviikko 18.10.2022
Lausuja: Suomen Tuulivoimayhdistys ry

Suomen Tuulivoimayhdistys (STY) kiittää mahdollisuudesta antaa talousvaliokunnalle lausuntonsa keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta, kansallisesta ilmasto- ja energiastrategiasta sekä maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmasta. Kunnioittaen lausumme seuraavaa:

VNS 4/2022 vp Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma

STY:n näkemyksen mukaan keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma on perusteellisesti laadittu ja sen tavoitteet ovat kannatettavia. STY pitää tärkeänä, että muiden toimien ohella edistetään sähköistämistä, jolloin liikenne, lämmitys ja pienteollisuus siirtyvät päästökaupan piiriin.

VNS 6/2022 vp Kansallinen ilmasto- ja energiastrategia

Ilmasto- ja energiastrategian lukuun 2.2. on kerätty laaja joukko hyviä keinoja uusiutuvan energiantuotannon lisäämiseksi. Kiitämme siitä, että strategiassa on tuotu mm. esille, että työtä puolustusvoimien toimintojen ja tuulivoiman yhteensovittamiseksi Itä-Suomessa jatketaan, Suomessa toteutetaan vähintään yksi merituulivoiman demonstraatiohanke, merituulivoimaa koskevaa sääntelyä ja hallinnollisia prosesseja kehitetään, tarkastellaan merellä tuotettavan energian sekä merisähköverkkojen kehityksen tuomia kysymyksiä ja oikeudenmukaista kustannustenjakoa energiamarkkinoiden toiminnan kannalta etupainotteisesti, sekä pienten ja keskisuurten yritysten edellytyksiä solmia PPA-sopimuksia parannetaan. ***Ilmasto- ja energiastrategiassa jo esitettyjen toimien lisäksi strategiaan tulisi nostaa seuraavat toimenpiteet:***

Suomen tuulivoimayhdistys ry
Yliopistonkatu 34B17
40100 Jyväskylä
Puh. 040 771 6114
E-mail: anni.mikkonen@tuulivoimayhdistys.fi
www.tuulivoimayhdistys.fi

- ***Lisätään merkittävästi työ- ja elinkeinoministeriön lunastuslupien käsittelyn resursseja.*** Liityntäjohdot (lähes) aina lunastetaan vasta siinä vaiheessa, kun hankkeella on jo lainvoimainen kaava ja lainvoimaiset rakennusluvat, jolloin investointipäätös odottaa enää vain liityntäjohdon lunastuslupaa. ***Lunastushakemusten käsittelijöiden lisääminen niin, että lunastuslupa voidaan myöntää alle 6 kuukaudessa sujuvoittaisi huomattavasti uusiutuvan sähköntuotannon lisäämistä. Lisäresurssista hyötyisivät myös kantaverkkoinvestoinnit***.
- ***Laaja valitusoikeus uusiutuvan energian hankkeesta ja sen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) sisällytetään vain yhteen, keskeisimpään menettelyyn***. Päällekkäiset laajat valitusoikeudet hidastavat hankkeita kohtuuttomasti ja kuormittavat oikeusasteita. ***Tuulivoimassa YVA:an liittyvä valitusoikeus tulisi sitoa kaavoitukseen, sillä kaavoitusvaiheessa arvioidaan laajasti koko hankkeen ympäristövaikutukset.***

Ilmasto- ja energiastrategiaa on valmisteltu hyvin haastavana aikana, jolloin energiakenttä on vihreän siirtymän lisäksi myös Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan vuoksi voimakkaassa murroksessa. Erityisesti energiaomavaraisuuden kasvattamiseksi on voimakas tarve lisätä uusiutuvaa, kotimaista energiantuotantoa. Tätä taustaa vastaan STY pitää tärkeänä, että ilmasto- ja energiastrategiaan lisättäisiin kunnianhimoa nyt esitetystä. Politiikkaskenaariossa tuulivoiman vuosituotannoksi on arvioitu 23 terawattituntia (TWh) vuonna 2030 (luku 4.6.1, s. 113). ***Lokakuun 2022 alkuun mennessä julkaistujen tuulivoimahankkeiden investointipäätösten perusteella kuitenkin tiedetään, että tuotanto tulee ylittämään politiikkaskenaarion 2030 luvut jo ennen tämän vuosikymmenen puoliväkiä. Rakenteilla olevien hankkeiden perusteella tiedetään tuulivoiman vuosituotannon olevan vähintään 25 TWh vuonna 2026***. Myös kantaverkkoyhtiö Fingrid arvioi omassa 2030 visiossaan ilmasto- ja energiastrategian luonnosta huomattavasti korkeampia kasvulukuja sekä sähkön kulutukselle että tuulisähkön lisäykselle. Fingridin arvion mukaan sähkön kulutus on yli 100 TWh vuonna 2030 ja tuulivoiman potentiaali on 18 GW vuonna 2030 ja 30 GW vuonna 2035. Tuulivoimainvestointeja vuosille 2023-2025 on julkaistu kuluneen talven aikana useita ja on ymmärrettävää, että Hiisi-selvityksen skenaarioissa ei ole voitu ottaa huomioon uusimpia investointipäätöksiä. ***Tuulisähkön määrää tulisi nostaa ilmasto- ja energiastrategiassa nyt esitetyistä luvuista.*** Nyt strategiassa esitettyjä lukuja korkeammat luvut olisivat tärkeä signaali kansainvälisille ja kotimaisille toimijoille siitä, että Suomi uskoo uusiutuvan energian ja erityisesti tuulivoima lisääntymiseen.

Suomen tuulivoimayhdistys ry
Yliopistonkatu 34B17
40100 Jyväskylä

Puh. 040 771 6114
E-mail: anni.mikkonen@tuulivoimayhdistys.fi
www.tuulivoimayhdistys.fi

Merituulivoima on tällä hetkellä kovassa nosteessa Itämeren alueella. ***Sekä kotimaiset että kansainväliset toimijat olisivat erittäin halukkaita kehittämään ja rakentamaan merituulivoimaa Suomeen.*** Suomen hallitus on myös antanut Metsähallituksen tehtäväksi useiden merituulivoimalle sopivien alueiden löytämisen Suomen merialueilta. Ilmasto- ja energiastrategiaan sisällytetyt kirjaukset merituulivoiman edistämiseksi sekä merituulivoimaa käsittelevä erillinen luku ovat tärkeitä viestejä toimijoille siitä, että merituulivoiman edistämiseksi tullaan Suomessa tekemään töitä. STY pitää myös hyvänä sitä, että merituulivoimaosiossa on tuotu esille tavoitetilana, että vuoteen 2030 mennessä Suomessa olisivat ensimmäiset teollisen kokoluokan merituulivoimahankkeet tuotannossa ja vuoteen 2035 mennessä hankkeita olisi rakennettu jo useita niin aluevesille kuin talousvyöhykkeellekin. ***Tärkeää olisi kuitenkin myös asettaa merituulivoimalle numeraaliset tavoitteet sen osoittamiseksi, että Suomessa uskotaan merituulivoimarakentamisen käynnistymiseen.***

VNS 7/2022 vp Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma

Ilmastosuunnitelman tavoitteet - metsämaan kestävä hoito sekä maatalousmaan päästöjen vähentäminen ja hiilensidonnan vahvistaminen – ovat kannatettavat. STY:n näkemyksen mukaan maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa, laskelmissa, tavoitteissa ja toimenpiteissä tulee myös huomioida, mitä tarkoitusta varten puustoa poistetaan.

Nyt suunnitelmassa tuulivoimalat mainitaan ainoastaan kohdassa, jossa kerrotaan metsäkadon aiheuttajia (s.34). Tuulivoimalat vievät vain 2 % tuulipuiston pinta-alasta, muun alueen jäädessä alkuperäiseen käyttöönsä ja tuulivoimala kompensoi muutamassa tunnissa puiden kaatamisesta johtuvan hiilinielun häviämisen.

Hiilen sidonnan lisääminen on tärkeää, mutta se ei saa tapahtua uusituvan energian lisäämisen kustannuksella, eikä näiden kahden pitäisi olla ilmastosuunnitelmissa toisilleen vastakkaisia toimia.

Kunnioittaen,

Anni Mikkonen, toimitusjohtaja, Suomen tuulivoimayhdistys ry, puh. 040 771 6114